

Els conflictes armats al 2005

L'any 2005, marcat mediàticament per la continuació de la guerra a l'Iraq i la seva ocupació, fou, amb tot, escenari de 20 conflictes armats més, que van passar pràcticament desapercebuts davant l'opinió pública. Gairebé la meitat va tenir lloc a Àfrica, encara que tots els continents es van veure afectats per la violència armada. Cal destacar el fet que la xifra de conflictes armats es va reduir en quatre respecte a 2004, seguint la tendència a una disminució dels conflictes armats en els últims anys. A l'Àsia és on s'ha produït un canvi de tendència més remarcable, ja que la majoria dels conflictes asiàtics es troben estancats o en reducció de la violència, i el continent africà ha experimentat una major reducció del nombre dels conflictes en els dos darrers anys: Sudan (SPLA, al sud del país), Libèria i Nigèria (centre i nord).

Pel que fa a la seva evolució, en sis contextos la situació va empitjorar respecte a l'inici de 2005 -Algèria, Sudan (a la regió de Darfur), Uganda, Afganistan, Rússia (Txetxènia) i l'Iraq- a uns altres tres va millorar -Burundi, Índia (Jammu i Caixmir) i Nepal. Als restants 10 conflictes la situació no ha variat ostensiblement respecte a principis d'any. Finalment, a Filipines i a Sri Lanka (amb relació als grups armats d'oposició MILF i LTTE, respectivament) es van mantenir els cessaments d'hostilitats, encara que amb certes dificultats i violacions esporàdiques de l'alt el foc. Per altra banda, a Indonèsia, a la regió de Aceh, la treva informal i les negociacions iniciades entre el Govern indonès i el grup armat d'oposició GAM després del tsunami al desembre de l'any passat van culminar a l'agost amb la signatura d'un acord de pau que ha posat fi a gairebé 30 anys de conflicte. En aquest sentit, en més de la meitat dels conflictes armats hi ha processos de negociació formals destinats a la recerca de sortides negociades que posin fi a la violència, fet que convida a reforçar les diplomàcies de pau que aposten per obrir diàlegs.

A grans trets destaquen tres motius o causes que provoquen els conflictes actuals. En primer lloc, la lluita pel poder polític (dificultats en l'alternança de poder acompanyada de fragilitat democràtica). En segon lloc, l'etern debat entre autonomia i independència (existència de grups minoritaris -o majoritaris en alguns casos- amb reclamacions i aspiracions de poder polític a partir d'afirmacions identitàries no satisfetes). I en darrer lloc, però no menys important, qüestions lligades als recursos, al territori i a la població. A la majoria dels casos, aquestes raons de fons es troben interrelacionades, el que dificulta però no impossibilita que es pugui incidir en les causes profundes i en els detonants d'aquestes crisis.

Els conflictes armats contemporanis continuen caracteritzant-se per ser majoritàriament de caràcter intern, és a dir, que tenen lloc a l'interior d'un Estat. Malgrat això, la majoria d'aquests contenciosos contenen amb una important dimensió i influència regional o internacional. A més, el fenomen del terrorisme internacional ha d'incorporar-se a l'anàlisi a causa de la distorsió i a la contaminació que ha provocat en la comprensió dels conflictes armats actuals, fet que ha suposat una nova lectura de les relacions internacionals i la deslegitimació i simplificació dels discursos de tots els grups armats d'oposició que utilitzen la violència per aconseguir uns objectius polítics determinats. A més, la lluita contra el terrorisme està comportant la prioritització de la seguretat des d'un punt de vista estrictament militar per sobre del respecte als drets humans i al dret internacional. Tot això fa necessari una mirada més profunda que tingui en compte la complexitat de la conflictivitat armada contemporània.

Unitat d'Alerta
Escola de Cultura de Pau
alerta.escolapau@pangea.org
Barcelona, gener de 2006